

SVENSK PASTORALTIDSKRIFT

REGISTER

FEMTOSJUNDE ÅRGÅNGEN

2015

Svensk Pastoraltidskrift

UTKOMMER VARANNAN VECKA

Redaktör och ansvarig utgivare

Johan Thelin, kyrkoherde em., Lejontgatan 5, 382 33 Nybro.
Tel. 073-091 47 03. E-post: spt.thelin@telia.com.

Redaktion

Kjell Petersson, prost, teol. dr. Hässelby; Ylva Willborg,
teol. kand, Almhult; Anders Brogren, prost, Falkenberg;
Markus Hagberg, komminister, Värnhem; Rolf Pettersson,
komminister, S:t Pauli, Göteborg; Marco Aldén,
komminister, Bunkeflo; Bo Johameryd, komminister,
teol. dr. Markaryd; Berth Löndahl, kyrkoherde, Bunkeflo;
Mikael Löwegren, komminister, Ljungby.

Kansli

SPT, Rackarbergsgatan 74, 752 32 Uppsala.
Tel. 018-51 09 86.

Här beställs lösnummer (30 kr). Post om tidningen sänds till
adressen ovan eller till pastoraltidskrift@telia.com. Texter för
publicering sänds till redaktören: spt.thelin@telia.com.

Svensk Pastoraltidskrift

vill vara en röst för klassisk kristen tro i Svenska kyrkan på
den allmänliga kyrkans trogrund. Tidningens perspektiv
bygger på förtroende för att kyrkans Herre, Jesus Kristus,
genom sin Helige Ande leder dess utveckling genom seklerna
och i vår tid. Därför är arvet från fornkyrka, reformation och
kyrkoväckelse av normerande betydelse också för vår kyrka.

SPT är en tidning för alla med intresse för kyrka och kristen
tro – lekfolk, präster, diakoner och andra. Den utkommer
varannan fredag med material av betydelse för att leva
och tänka katolskt – med hela kyrkans djup och bredd – i
Svenska kyrkan.

Prenumeration sker endast å tidskriftens bankgiro 5822-9196.
Prenumeration gäller för vald period från dagen för
teckhandet. Helår 655 kr (26 nr), studerande 525 kr,
pensionärer utan tjänt 575 kr. Halvår 415 kr (studerande
295 kr). Helår inom Europa 965 kr, utom Europa
1 085 kr. Provprenumeration (1 gång) i 6 månader 225 kr.
Lösnummer 30 kr, se Kansli.

Adressändringar för SPT omfattas inte av Postens adressändring,
utan måste göras direkt till Svensk Pastoraltidskrift (se Kansli
ovan), senast tre veckor i förväg.

Annonser inlämnas till SPT:s annonsavdelning
c/o Marianne Petersson, tel. 076-80 17 279.
Epost: spt.annonser@gmail.com.

ISSN 0039-6699

SPT:s redaktion står för ledare och osignerat material,
medan angivna författare svarar för sina egna texter. All
publicerad text lagras elektroniskt, och den som insänder
material till SPT anses också ha gett sitt medgivande
till elektronisk lagring och publicering. Insänt material
genomgår redigering före publiceringen.

www.pastoraltidskrift.nu

Tidningen sätts i typsnitten Berling och Trade Gothic.

INNEHÄLLSFÖRTECKNING

Ledare

Inomkyrklig kontinuitet?	3	Medveten om sin historia	355
Närgången predikan	35	Förnyelse av förnyelsen	387
Ekumeniskt om kyrkan	67	Svenska kyrkan som varumärke	419
Martyrernas tid	99	En pastoral för förnyelse	451
Uppskjuten handbok	100	Kommunikation och evangelisation	491
I obekväma kläder	131	Kyrkoordning – för vem?	523
Förändrad församling	163	Obligatoriskt civiläktenskap	555
I går blev jag korsfäst med Kristus, i dag förhärligas jag med honom. En påsk- predikan av Gregorius av Nazians.....	195	Centrum och periferi	587
Påskens seger i nederlagets kyrka.....	196	Enhetskultur i nya kläder	619
Ansvaret för Svenska kyrkan	227	Vad är sanning?	651
Nystart med förhinder.....	259	Utmaningen från Berget	683
Uppgradera kyrkorådens kompetens	291	Diakonatets kris	715
Svenska kyrkans fragmentisering genom styrdokument	323	Organisationsreformer som ett-drags-schack	747
		Evigt född av Faderns hjärta (Prudentius)	779

Artiklar

Alberius, Anders: Tio punkter om kallelsen	205
Aldén, Marco: Som om Gud inte finns	463
Aurelius, Carl-Axel: Spirit versus Structure – och vice versa	717
Bengtsson, Stellan: Södertälje är Sveriges Damaskus	104
Bergendorf, Jan: Sjömanskyrkan i Sverige – ekumenik och religionsmöten	303
Bexell, Anders: Kyrkans demokrati	750
Bexell, Peter: Ekumenik och katolicitet hos Max Thurian	101
Björck, Gustaf: Mission impossible?	141
Blom, Örjan: Teologi för praktiskt bruk	421
Blom, Örjan: Reformationen – en långsam glidning	325
Braw, Christian: Den levande Guden och frambringaren	389
Braw, Christian: Kyrklig förnyelse – på nytt!	536
Braw, Christian: Livskraftens kärl – om Olaus Petri som översättare, I	234
Braw, Christian: Livskraftens kärl – om Olaus Petri som översättare, II	267
Brodd, Sven-Erik: Evangelisk katolicitet, I	133
Brodd, Sven-Erik: Evangelisk katolicitet, II	165
Brogren, Anders: Antikrist i Ribe	629
Brogren, Anders: Fromma tonsättare	790
Brogren, Anders: Konfrontation, dialog eller synkretism? Om religioners möte, I	329
Brogren, Anders: Konfrontation, dialog eller synkretism? Om religioners möte, II	361
Brosché, Fredrik: Att värda sin själ, del 1. Stödsjälavård	394
Brosché, Fredrik: Att värda sin själ, del 2. Insiktssjälavård	425
Brosché, Fredrik: Att värda sin själ, del 3. Överlåtelsesjälavård	457
Eckerdal, Maria: »Jag är bara Nathan Söderblom satt till tjänst»	16
Eek, Jonas: Mer än ord – om Martin Lönnebo som religionspedagog	528

Eldberg, Åke: Brödet i Herrens måltid	758
Falck, Jonas: Vetenskap och religion – konflikt eller två sidor av samma mynt.....	699
Fjärstedt, Biörn: Biskop i Svenska kyrkan, I	37
Fjärstedt, Biörn: Biskop i Svenska kyrkan, II	69
Fjärstedt, Biörn: Tre protestantiska problem att åtgärda före 2017	368
Flodell, Sven Arne: Djävulen i prästkappa. En betraktelse över diktaturernas dilemma 25 år efter murens fall	107
Grenholm, Micael: Reformation 2.0.....	47
Grundy, Malcolm: Flerförsamlingsarbete. Teologi och praktik i lokalkyrkan	430
Hagberg, Markus: Avbildade ärkebiskopar.....	137
Hagberg, Markus: Heidelbergkatekesen i svensk utgåva	199
Hagberg, Markus: Historien om Sveriges kristnande skrivs om	658
Hellberg, Johannes: Ordspråksboken i vår tid.....	783
Hermansson, Thomas: Lunds gnostiska kebabhak; eller det mångreligiösa Lundagård	241
Hind, John: Kyrkans apostolicitet	780
Hjort, Lars: Vänner för livet	720
Holmberg, Bengt: Att lägga ord i Jesu mun eller ta bort dem därifrån	621
Holmberg, Bengt: Att nalkas det mångbeskrivna och obeskrivliga via Maria.....	239
Holmberg, Bengt: Biskop, kyrkolag och kyrkomöte	589
Imberg, Rune: EFS från väckelserörelse till riksorganisation	109
Isacson, Mikael: Framtidens gudstjänst	75
Jarlert, Anders: Bengt Hägglund in memoriam	229
Johanneryd, Bo: »En moders samtal – påven om förkunnelsen	466
Johanneryd, Bo: »ett Skriftens ord som minne» – några anteckningar kring kasualtalen	723
Johanneryd, Bo: Förkunnelsens retorik	172
Karlendal, Mikael: Vägen från troendedöpare till spädbarnsdöpare	560
Landgren, Göran: Teologen som vände om – reflektioner över Thomas C. Odens självbiografi	296
Lejon, Kjell O.: »Här står jag och kan icke annat» – något om uppfattningar om Luther och luthersk tradition utifrån intervjuer i USA.....	399
Lejon, Kjell O.: Korstågen – historia, historieskrivning och skuldbeläggning	685
Ljungman, Staffan: Om smörjelse med olja	293
Lundgren, Svante: Hundra år av smärta.....	261
Långström, Hakon: I Roosengården.....	602
Löwegren, Mikael: Bröd och vin – en fråga om sammanhang	493
Löwegren, Mikael: Regler och pastorala undantag i nattvardsfirandet	525
Löwegren, Mikael: Tungt inlägg i handboksdebatten. Om Christer Pahlmlblads <i>Mässa för enhetens skull</i>	357
Murray, Bertil: Varför skall man engagera sig i kyrkopolitik?	43
Nilsson, Mona: Kyrkan och skolan	534
Ottestig, Eva och Lars-Gunnar: En pilgrimsvandring till Santiago de Compostela.....	12
Persson, Magnus: Återvändsgränden som ledde till en återupptäckt	496
Petersson, Kjell: Mot en ny dopbönn	756
Petersson, Kjell: Nathan Söderblom och hans tid	632
Petersson, Kjell: Till kulturkristendomens försvar	788
Pettersson, Rolf: Stilla dag i församlingskyrkan	434

Pettersson, Rolf: Vår Herres Mor	337
Rosendal, Gunnar: Vad ska det bli av kyrklig förnyelse?	728
Simonsson, Göran: Laga nät	453
Sjögren, Carl: Inifrån slutförslagsgruppen	653
Sjögren, Carl: Känner du igen det världsvida?	197
Sveshnikov, Sergei: Studieanteckningar om äktenskapets sakramentala natur	557
Thelin, Johan: Den förlorade heligheten	5
Thelin, Johan: En biskop går och en ny kommer i hans ställe	301
Thelin, Johan: Kommer någon fjärranfrån	624
Thelin, Johan: Rundbrev om kyrklig förnyelse	175
Tronêt, Jakob: Läst mässa	78
Tronêt, Jakob: Smells and Bells	271
Tysk, Karl-Erik: Fallet Olle Fogelqvist	168
Wallerstein, Karl-Henrik: Låt prästen vara präst – annars kan det gå som för mig!	113
Wickström, Peter: Församling, gudstjänst och veniater	692
Wottle, Richard: Skara Stift 1000 år	50
Åkerlund, Per: Fromma böcker, en torkad gäddskalle och naturvetenskap som inspiration till ny teologisk forskning	594
Öjermo, Michael: Pilgrim – OK?	9

Reflex

Till mina vänner prästerna! (Per Dahl)	20
Själavård med förhinder (Gunvor Vennberg)	54
Luckor i Svenska kyrkan (Markus Leandersson)	80
Reflektera mera (Johan Thelin)	115
Kollektiv skuldbelastning och kollektiv skuldavlastning (Ann Lång)	142
Vår syn på förföllda kristna (Per Dahl)	178
Tomrummets betydelse (Gunvor Vennberg)	206
Stor eller liten bokstav? (Johan Thelin)	244
När pengar skapar vänskap (Markus Leandersson)	273
Om en illavarslande nyhet (Per Dahl)	305
Barndomens berättelser och budskap (Ann Lång)	339
Anta utmaningen (Berit Simonsson)	372
Den barmhärtiga sverigedemokraten (Gunvor Vennberg)	402
När Gud blev snäll (Johan Thelin)	437
Evangeliska semestertider (Markus Leandersson)	470
Tro, hopp och perspektiv (Ann Lång)	508
Att lita och tro på Gud (Ann Lång)	539
En ren på vägen (Gunvor Vennberg)	566
Vilse i öknen (Anna Greek)	606
Tid för dåligt samvete (Johan Thelin)	636
Grupptryck eller gruppstöd (Markus Leandersson)	662
Gå före eller svansa efter? (Berit Simonsson)	703
Är det sant? (Johan Thelin)	730
Var och en blir salig på sin tro... (Ann Lång)	761
En vandring till berget (Per Dahl)	793

Brev till SPT

Svenska kyrkans kontinuitet (Inger & Henrik Lindeskog)	82
Om bröllopet i Kana (Anna Greta Norén)	117
Om Bibeln, Luther och Andens mirakulösa gåvor	144
Ämbete och gemenskap (Björn Fyrlund, Sture Hallbjörner)	208
Om att göra hembesök – eller inte (Johan Blix)	209
Om New Public Management (Hans Odeberg)	246
Nattvardens vin i BEM-dokumentet (Mikael Löwegren).	276
Att möta det oväntade (Sebastian Rehnman).....	306
Replik av Markus Hagberg	307
Guds Ord är inget eko av samtiden (Anders Bylander)	309
Kasta inte! (Björn Fyrlund, Dag Sandahl).....	340
Fel om Magda Wollter (Systrarna i Mariavall)	439
Smygkatolisering i svenska kyrkor (Anders Lindman, Johan Thelin)	439
Om ansvaret för Svenska kyrkan (Yngve Stolpe).....	440
Förnyelse av förnyelsen (Anders Gerdmar)	510
Smygkatolicering i svenska kyrkor II (Pekka Heikkinen)	511
Smygkatolicering i svenska kyrkor III (Martin Luther)	568
Evangeliet tillbaka till judarna (Carl Henrik Carlsson)	568
Katolska kyrkan öppnar famnen för grupper i svensk kristenhets (Peder Bergqvist).....	637
Om Berget och media (Sofia Lilly Jönsson)	732
Alla helgon – alla själar (Åke Eldberg)	763
Om att cirkeldefiniera »högkyrkhets» (Gunilla Gren Eklund)	794
En stiftschefs filosofiska stolligheter (Karl-Erik Tysk)	795

Pressklipp & Noterat

Första kyrkan på ett sekel i Turkiet.....	36
Ny ärkebiskop vald i den evangelisk-lutherska kyrkan i Estland	36
Dag Sandahl och Charlie Hebdo (Sofia Lilly Jönsson)	62
Var finns den kristna trons attraktionskraft? (Eskil Franck).....	81
Påvens omvändelsepredikan till kurian julen 2014	84
Fler öppna om sin kristna tro (Johan Croneman)	116
Johan Croneman förklarar sig (Dagen)	116
Biskopsvigningar i Church of England.....	147
Ny ärkebiskop vald i den evangelisk-lutherska kyrkan i Estland	179
Åsikter om allt	179
Kyrkans uppgift (Annika Borg).....	248
Liturgisk klädsel (Rundbrev 1942)	248
Nya psalmer (Bertil Murray)	249
Biståndsarbetsförbannelse (Stig-Olof Fernström)	274
Finländska kyrkans medlemstal sjunker drastiskt (Stig-Olof Fernström).....	274
Stiftshistoriskt symposium i Göteborg (Anders Brogren)	275
Ny konservativ biskop i England	343
Vad sa påven?.....	343
Sprickorna bakom Visby domkyrkas fasad.....	344
Församlingsfakulteten flyttar	373

Samvetsfrihet har en självklar grund (Reinhold Fahlbeck).....	373
Svenska kyrkans självbild (Erik Hagström).....	373
Regeringens religion (Martin Tunström).....	374
Att bli mål för kyrkans marknadsföring (Carolina Johansson)	374
De sista kristna (Ivar Arpi)	403
Havererad kyrkohandbok ett hot mot kulturarvet (Annika Borg).....	403
Anders Arborelius ny ordförande för Sveriges kristna råd.....	404
Handboksförslaget (Maria Schottenius)	438
Det gudlösa folket (John Sjögren)	438
En postmodern ärkebiskop tolkar påven	476
Fint om klosterlivet, Sommar i P1 med syster Karin.....	509
Fobier i Luleå.....	540
Att sparka på den som ligger (Thomas Idergard).....	541
»Vår kyrka måste vara öppen för andra religioner» (Hans Ulfvebrand, Eva Brunne, Antje Jackelén, Leo Hollter, Dag Sandahl, Sofia Lilly Jönsson, Elisabeth Sandlund, Maria Ludvigsson, Gunnel Wahlström)	570
Omöjligt att säga hur Söderblom reagerat (Jonas Jonsson).....	606
Flyktingströmmen (Fredrik Sidenvall)	606
Det går inte att smita undan sanningsfrågan (Eskil Franck)	607
Tongångarna känns igen (Antje Jackelén)	607
Börja gå i kyrkan (Angela Merkel).....	607
200 präster i upprop mot förslaget till ny kyrkohandbok	639
Glädje och sång till koptiske påven	639
Jesusmanifestationen	640
Turerna kring Berget	664
Berget går inte ekumenikens väg	665
Vem begriper Svenska kyrkan (Maria Ludvigsson)	666
Det är inte en biskops uppgift att så tvivel (Annika Borg).....	666
Elsa Mases vill inte konvertera	704
Årets Birgittapristagare.....	704
Nattvard på lätsas med plättar av majsstärkelse? (Anders Brogren)	735
Svenska folkets tro (Per Gudmundsson).....	735
Norskt kompromissförslag leder till splittring.....	764
Avhopp från församlingsråd	764
Hur kunde det bli så här? Om försöken till revision av kyrkohandboken i Svenska kyrkan.....	765

Litteratur

Agrell, Göran & Peter Strömmér: Ordet vid bordet – Martin Luthers bordssamtal (Bertil Persson)	705
Alexandersson, Linda: Möte med Johannes (Magnus Magnusson).....	279
Aronson, Torbjörn: Högkyrkhets och kyrkopolitik. Kretsen kring Svensk Lutherisk kyrkotidning fram till ca 1895 (Kjell Petersson).....	25
Aronsson, Nathalie och Per-Erik: Jakobsbrevet (Gabriel Bengtsson)	544
Aurelius, Erik, Mikael Winninge (red.): Boken om oss alla. Tretton röster om Bibeln (Magnus Magnusson)	671

Ayo CSC, Nicholas: Herrens bön (Bengt Holmberg)	474
Bergling, Linda: Ni ska vara heliga för jag är HELIG. Österländsk andlighet och biblisk kristendom	796
Berntson, Martin (red.): Vägen mot bekännelsen – Perspektiv på organisation, bekännelsebildning och fromhetsliv i Skara stift ca 1540–1595 (Örjan Blom).	328
Biskop Sarapion av Thmuis böner (Marco Aldén)	21
Björck, Gustaf: Förändring av Missionssynen? Perspektiv på Svenska kyrkans mission 1945–2000 speglad av Ledning och Missionärer (Bengt Holmberg)	542
Borgehammar, Stephan (red.): Framtidens gudstjänst? Kyrkohandboksförslaget granskat (Mikael Isacson)	75
Cesarini, Luca: Med Birgitta i Det heliga landet. En pilgrimsresa på 1300-talet (Markus Hagberg)	148
Edsinger, Olof: Domen: Evangeliets bortglömda dimension (Gustaf Björck)	280
Evertsson, Magnus: Liknelser och läsningar. Reception av liknelseberättelser ur Lukasevangeliet, kapitel 10–15, i predikoutkast för Svenska kyrkan 1985–2013 (Bengt Holmberg)	736
Fjärstedt, Biörn: Människor, platser och en doft av jord (Marco Aldén)	86
Flemberg, Marie-Louise: Filippa. Engelsk prinsessa och nordisk unionsdrottning (Markus Hagberg)	85
Furberg, Mats: Jesu barnbarn. En väg till filosofin (Anders Brogren)	277
Gardell, Carl Johan och Stefan Simander: Fallet Engeström. Mannen som plundrade det svenska kulturarvet (Markus Hagberg)	575
Granberg, Gunnar: Kyrkan i Gamla Uppsala. Från katedral till församlingskyrka (Gunnar Weman)	152
Grenholm, Cristina: Vår tro som min. Levande trosbekänELSE (Gustaf Björck)	406
Hagman, Patrik: Om sann gemenskap (Marco Aldén)	151
Hamar, Carin: Så kallad präst (Åke Eldberg)	180
Hector, Markus: Guds vänliga hälsningar. En inblick i kristen tro (Johan Kalin)	609
Heith-Stade, David: The Rudder of the Church	57
Helige Porphyrios liv och tankar (Olof Andrén)	374
Holmqvist, Kalle: Gråkoltarna. En historia om klasskamp (Anders Brogren)	278
Håkonsson, Björn: Lyckliga i alla sina dagar – en relationsbok för kristna par (Inger Lindeskog)	441
Jangfeldt, Bengt: En rysk historia (Christian Braw)	608
Johnson, Bo: Den bibliska berättelsen (Gunnar Weman)	544
Jonas, Eek: Här en strand: människan i liturgin (Mikael Isacson)	86
Jonsson, Jonas: Jag är bara Nathan Söderblom satt till tjänst. En biografi (Maria Eckerdal)	16
Karlsson, Ingmar: Arvet från Bagdad. Hur det grekiska vetandet bevarades och berikades (Markus Hagberg)	211
Kjær, Torben: Matthæus Evangeliet, 1.(Magnus Magnusson)	311
Kyrkans föremål – beskrivande lexikon (Örjan Blom)	577
Lange, Dietz: Nathan Söderblom och hans tid Kjell Petersson)	632
Larspers, Torbjörn: Konfessionalitet och medbestämmande. Evangeliska Fosterlands-Stiftelsens struktur och den nyevangeliska väckelserörelsens regionala nivå fram till 1922 (Rune Imberg)	109

Lindberg, Jonas: Religion in Nordic Politics as a means to Societal Cohesion: An Empirical study on Party Platforms and Parliamentary Debates 1988–2012 (Gustaf Björck)	407
Lindqvist, Barbro: En drottningas bikt och andra berättelser om katolskt liv i 1800-talets Sverige (Andreas Wejderstam)	472
Lundgren, Svante: Hundra år av tveksamhet. Osmanska folkmordet på kristna och Sveriges reaktion (Markus Hagberg)	473
Lundmark, Bo: Såvitt jag minns (Andreas Wejderstam)	408
Långström, Hakon: Så att Kristus genom tron kan bo i era hjärtan. Predikningar för höstens sön- och helgdagar (Gustaf Björck)	405
Löfström, Inge: Stigen utmed stranden (Gustaf Björck)	180
Madeland, Olle: Peter Lorenz Sellergren, En småländsk väckelsepräst (Anders Brogren) ...	23
Martinez, Carole: Viskningarnas borg (Leif Nordenstorm)	346
Martling, Carl Henrik: Biskops vederlike. Minnen och reaktioner (Lars Aldén)	668
Matrikel för Svenska kyrkan (Nils Marelius)	513
Mattebo, Lina (red.): Feminism och kyrkan – på spaning efter jämställdheten (Tobias Bäckström)	118
Maureder S.J., Josef: Att bli mänskliga och leva ett rikt liv	795
Modéus, Fredrik: Gudstjänstgemenskap i folkkyrkan – ett studium av gudstjänst-gemenskapens identitet och ställning i Svenska kyrkan (Gunnar Weman)	574
Mogren, Mikael: Hemma i heliga rum (Jan Svensson)	470
Möller, Håkan: Lyx och mode i stormaktstidens Sverige. Jesper Swedberg och kampen mot perukerna (Markus Hagberg)	22
Nordin, Svante: Sven Stolpe. Blåsten av ett temperament (Markus Hagberg)	310
Norrmann, Ragnar: Biskopar i Uppsala 1594–2014. Porträtt och korta biografier (Markus Hagberg)	137
Nya testamentet och Psaltaren. Svenska Folkbibeln 2014 (Bengt Holmberg)	119
Nylund, Ingmar: Löttet från Havsrandsöarna. Händelser under Klosterlasses vistelse i Norden år 1606 (Gustaf Björck)	513
Oldridge, Darren: Mörkrets furste. En liten bok om djävulen (Markus Hagberg)	670
Omar, Mohamed: Skymningen över Upsala (Thomas Hermansson)	312
Pahlmlad, Christer: Mässa för enhetens skull: kommentarer och förslag till en reviderad mässordning för Svenska kyrkan (Mikael Löwegren)	357
Pettersson, Per: Utmaningar för Svenska kyrkans identitet. När behovet av kyrkan ökar men söndagsgudstjänsterna minskar (Kjell Petersson)	471
Piltz, Anders: Tidebok. 114 marginalanteckningar (Mikael Nordin)	280
Pålsson, Erik Kennet: Enhetens synliga kyrka – en katolik bemöter frikyrkofolket (Bo Zetterlund)	121
Rahner, Karl: Andliga texter (Leif Nordenstorm)	737
Sahlström, Olle: Vi möts i lärkans sång. En resa i vandrarprästen David Petanders fotspår (Anders Brogren)	345
Sandén, Annika: Missdådare. Brott och människoöden i Sverige omkring 1600 (Markus Hagberg)	150
Sandgren, Johannes: Jesus och Muhammed (Åke Eldberg)	376
Sanneh, Lamin: Summoned from the Margin. Homecoming of an African (Anders Brogren)	214

Sarkar, Dan: Men då kom nåden springande (Gunilla Gren Eklund)	640
Spänningen i Livet, DVD (Anders Brogren).....	21
Stobaeus, Per: Josef. Om Jesu far i bibeln och den kristna traditionen (Judith Fagrell).....	24
Tomas av Celano: Den helige Franciskus levnadshistoria (Leif Nordenstorm)	215
Tronêt, Jakob: Förverkligad katolicitet. Max Thurians syn på vägar till kyrkans enhet (Peter Bexell)	101
Trons hemlighet – vägledning i de kristna grunderna. Teologiska nätverket i Pingst (Christian Braw).....	277
Tyrberg, Johan: Kallad till kärlek – herdabrev till Lunds stift (Marco Aldén).....	667
Weman, Gunnar: Henry Weman. Domkyrkoorganist och körledare i kyrkomusikaliskt spänningsfält (Carl Sjögren)	405
Willny, Allan: Tidens stygn (Gustaf Björck)	57
Åberg, Linnéa: En guide till Första Korinthierbrevet (Gabriel Bengtsson)	210

Veckans citat

Regeringskrisen och Svenska kyrkan (Göran Beijer)	2	Ex-påven Benedikt lever livet i stillhet ..	194
Att pröva Guds kallelse (Lars B Stenström)	2	Den egna kroppen står i centrum (SvD)..	226
Två jular (Patrik Hagman).....	34	Påven om hot från IS (Dagen).....	226
Alsike klostergemenskap (kommentar på BloggarDag).....	34	Folkkyrkan tappar 63000 medlemmar (BloggarDag)	226
Kyrkoherdekkall (Anders Ekhem)	34	Jesus som fredagsmys (Göran Skytte)....	226
Komplicerade frågor (Roland Poirer Martinsson)	66	Apologeternas nya uppgifter (Lars B. Stenström).....	258
När Gud blir kränkt (Anders Arborelius) ..	66	Abort är inget etiskt dilemma (Mats Selander).....	258
Ecclesia semper reformanda est (Lars B. Stenström).....	66	Helgtankar (Hallands Nyheter)	258
Yttrandefrihet och tolerans (Herman Lindqvist)	98	Det som teologer i Afrika, Latinamerika och Asien varnat för (Biörn Fjärstedt)...	290
Giftassugna präster (Signe Hassler).....	98	Vigningstjänsten (Carl Henrik Martling)...	290
Inte religiös (Dag Sandahl).....	98	Duktig på att följa tidsandan (Amanda Björkman).....	290
Psalm om muslimsk fundamentalism (Maria Ludvigsson)	130	Publicitetshungriga präster (Hjalmar Söderberg)	322
Från fackpamp till andlig ledare (Erik Eckerdal)	130	Förvirrad föregångare (Leo Holtter)	322
Att tänka själv (Maria Küchen)	162	Den viktigaste kommunikations- plattformen (Patrik Pettersson).....	354
Lidandet en gåta (Anders Piltz).....	162	Tolka, utlägga eller förklara (Dag Sandahl)	354
Den kvardröjande partipolitiska makten (Lars B. Stenström).....	162	En ren biståndorganisation (Mabel Madinga).....	354
Kyrkoherde sökes (Västra Ryds församling)	162	Predikoturerna (Lars B Stenström).....	386
Ambassadören reagerar (Isaac Bachman) 194		Den moderna människan (Karl-Olov Arnstberg)	386
Kringskuren biskop (Nils Warmland)	194	Lyssna till protesterna (Maria Löfberg)....	418
Rädda Barnen och Hells Angels (Josef Bengtsson)	194	Är det vettigt att se bakåt, när man vill framåt?(Lars Aldén).....	418

Att förlora sin religion (Seraphim Danckaert).....	418	Inshallah (Dag Sandahl)	778
Om hbtq-rörelsens kullerbyttor och människovärdet (Olof Edsinger).....	450	Alle-louja! (Edward Blom)	778
Om bruket av sakramenter (Håkan Sunnliden)	450	För predikan	
Om vad som är viktigt eller oviktigt i ekumeniken (Antje Jackelén)	490	Första årgångens läsningar	
Konkreta ekumeniska steg (From Conflict to Communion)	490	Första söndagen efter Trettondedagen (Alve Svensson).....	27
Om Astrid Lindgrens och Georg Riedels visa »En fattig bonddrääng» (Fredrik Modéus)	490	Andra söndagen efter Trettondedagen (Göran Landgren)	29
Synd en privat angelägenhet (Leif Carlsson, Rebecka Söderbladh)....	490	Tredje söndagen efter Trettondedagen (Markus Klefbeck).....	58
Lårdömar av hatbrott (Jakob Sidenvall)...	522	Septuagesima (Dag Sandahl).....	60
Det är töntigt att vara kristen (Ivar Arpi)...	522	Kyndelsmässodagen (Mattias Fjellander)...	88
Vad händer? (Dag Sandahl).....	522	Fastlagssöndagen (Torbjörn Lindahl)	90
Förändrade vanor (Caroline Krook).....	554	Askonsdagen (Johan Kalin)	92
»Våra partners arbetar mycket med just detta» (Göran Skytte).....	554	Första söndagen i fastan (Hans Lindholm).....	122
Kliv ur gudstjänstboxen (Per Pettersson)...	554	Andra söndagen i fastan (Ulf Jonsson)	124
Nathan Söderblom om islam.....	586	Tredje söndagen i fastan (Hans Hansson).....	154
Gärna islam men inte Missionsprovinsen (Leo Holtter)	586	Midfastosöndagen (Berth Löndahl)	156
Akta er för skönsjungarna! (Carolina Johansson)	586	Jungfru Marie bebådelsedag (Gunnar Hyltén-Cavallius).....	181
En tro som omfattar (Magnus Malm).....	618	Palmsöndagen (Jan Bergendorf)	184
Älgjakt och prästjakt (Dag Sandahl).....	618	Skärtorsdagen (Markus Leandersson)	186
Dags för självrannsakan (Erik Eckerdal)...	618	Långfredagen (Henrik Lindeskog)	188
Vårt behov av tröst (Miakel Löwengren)...	650	Påskdagen (Bengt Holmberg)	216
Det tigande ledarskapet (Per-Olof Lundberg).....	650	Annandag påsk (Owe Johansson)	218
Hoppet om Svenska kyrkan (Carl-Erik Sahlberg)	650	Andra söndagen i påsktiden (Bo Johanneryd)	220
Luther som plocklåda (Lars B. Stenström).....	682	Tredje söndagen i påsktiden (Björn Fyrlund)	250
Berget som gick sin väg (Daniel Braw) ...	682	Fjärde söndagen i påsktiden (Jonas Lockman-Lundgren)	252
Töntig i kyrkan (Carolina Johansson)	682	Femte söndagen i påsktiden (Christian Braw).....	281
Liturgin är konstant (Kristian Lundberg)...	714	Bönsöndagen (Bo Johanneryd)	283
Språkets sekularisering (Per Beskow).....	714	Kristi himmelfärds dag (Jan-Åke Carlsson)	284
Kristus på väg ut i marginalen (Barbro Matzols)	714	Söndagen före pingst (Luca Cesarini)....	313
Katastrofläge (Carl-Henrik Jaktlund)	746	Pingstdagen (Bertil Göranson)	315
Hur lever man som funnen? (Leo Holtter)	746	Annandag pingst (Roland Kristensson) ...	317
		Heliga Trefaldighets dag (Gunnar Weman)	347
		Första söndagen efter Trefaldighet (Mats Brown)	349

<i>Andra söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Marco Aldén)	377
<i>Midsommardagen (Pär-Magnus Möller)</i>	379
<i>Den helige Johannes döparens dag</i>	
(Sölve Hjalmarsson)	380
<i>Fjärde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Lennart Johnsson)	409
<i>Apostladagen (Peter Bexell)</i>	412
<i>Sjätte söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Karl-Erik Tysk).....	442
<i>Kristi förklarings dag (Yngve Kalin)</i>	444
<i>Åttonde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Gert Andréen)	478
<i>Nionde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Niclas Larsson)	480
<i>Tionde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Dan Sarkar)	483
<i>Elfte söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Dag Sandahl)	485
<i>Tolvte söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Anders Reinholtsson)	514
<i>Trettonde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Rolf Pettersson).....	516
<i>Fjortonde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Göran Landgren)	546
<i>Femtonde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Birger Grunditz)	548
<i>Sextonde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Staffan Ljungman)	578
<i>Sjuttonde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Markus Klefbeck).....	580
<i>Den helige Mikael</i> s dag	
(Kjell Petersson)	611
<i>Tacksägelsedagen (Gunnar Blidö)</i>	612
<i>Tjugonde söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Bo Johanneryd)	643
<i>Tjugoförsta söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Hans-Olof Hansson)	645
<i>Alla helgons dag (Mattias Fjellander)</i>	673
<i>Söndagen efter alla helgons dag</i>	
(Göran Simonsson)	675
<i>Tjugotredje söndagen efter Trefaldighet</i>	
(Alve Svensson).....	677
<i>Söndagen före Domssöndagen</i>	
(Martin Lennartsson)	706
<i>Domssöndagen (Thomas Holmström)</i> ...	708
<i>Andra årgångens läsningar:</i>	
<i>Första söndagen i advent</i>	
(Christian Braw).....	738
<i>Anders söndagen i advent</i>	
(Jan Haglund).....	740
<i>Tredje söndagen i advent</i>	
(Jan Bergendorf).....	766
<i>Fjärde söndagen i advent</i>	
(Biörn Fjärstedt).....	769
<i>Julnatten och Juldagen</i>	
(Bertil Göranzon).....	771
<i>Annandag Jul (Håkan Sunnliden)</i>	773
<i>Söndagen efter Jul (David Olsson)</i>	797
<i>Nyårsdagen (Leif Nordlander)</i>	800
<i>Söndagen efter Nyår</i>	
(Mikael Löwegren).....	802
<i>Trettonde dag jul (Bo Johanneryd)</i>	804
Ingresser och psalmförslag	
Kjell Petersson och Lennart Ericsson	
Redaktionellt	
<i>Stöd SPT!</i> (Inger Lindeskog)	336
<i>Ny redaktionsmedlem</i>	356
<i>Rättelse, Visby</i>	383
<i>Ny redaktionsmedlem</i>	746
Akademiska nyheter	
<i>Carola Nordbäck professor i Uppsala</i>	64
<i>Urban Claesson docent i Uppsala och</i>	
<i>professor i Dalarna</i>	255
<i>Maria Karlsson disputerade</i>	255
<i>Jakob Evertsson docent i Åbo</i>	320
<i>Johanna Svensson disputerade</i>	384
<i>Carola Nordbäck återgår</i>	520
Varia	
<i>En Adventshälsning till</i>	
<i>aKF:s vänner och sympatisörer</i>	
<i>inför julhelgen 2015</i>	749
Tjänster och tillsättningar	
Redaktör: Marianne Petersson	
SPT:s recensionsavdelning	
Ansvarig: Markus Hagberg	

